

Pazardan Pazara

Hangisi - Kars Milletvekili - Göç başladı! - Yer buhranı -

Hangisi?

Dün bana Fuad Köprülü'nün Cumhuriyet Halk Partisinden çıkarıldığını haber verdikleri zaman, sordum:

— Hangi Fuad Köprülü?

— Hangisi olacak: Bildiğin Fuad Köprülü.

— Kaç tane Fuad Köprülü var.

— Benim bildiğim bir sürü Fuad Köprülü var. Bunların isimleri birdir amma iddiaları ve kanaatleri ayrıdır. Hatta birbirlerine düşmandırlar. Meselâ Ziya Gökalp'in çömezi Turancı Fuad Köprülü vardır. Onu Türk yurdundan ve Türk ocaklarından tanırım. «Turan» kelimesi dilinden düşmüzdü. «Turan yolcuları» diye bir şiir serisi de yazmıştı.

Fakat bir de Ahmed Emin Yalman'ın çömezi Fuad Köprülü vardır. Bütün hayatında Turancılığın düşmanı olduğu iddiasındadır. Bir Fuad Köprülü vardır ki Dil Kurumu türk-

çesine muarızdı ve «namas» kelimesi meselesinde dilci Yusuf Ziyaya hücum etmişti. Fakat başka bir Fuad Köprülü de tanırım ki dil bahsinde Afa-

türkün yaverlerindendi. Resmî tarih tezine düşman bir Fuad Köprülü, bir de Tarih Kurultaylarında bu tezi müdafaa eden Fuad Köprülü vardır. Bir âlim, bir de meb'us Fuad Köprülü olduğu gibi. Fakat Milletvekilleri arasında da iki tane Fuad Köprülüye rastlıyoruz. Bunlardan biri, Türkiyede meb'us seçimlerinin tayin yolile yapıldığını iddia eden Fuad Köprülü'dür. Öteki Fuad Köprülü hiç bu fikirde değildir. Meselâ Büyük Millet Meclisi veznesinden meb'usluk tahsisatını alıp cüzdanına tıkarken bu Fuad Köprülü'nün yanına yaklaşıp kendisine sorunuz:

— Türkiyede insan nasıl meb'us olur? Seçim yolile mi, tayin yolile mi?

Hemen cevap verecektir:

— Seçim yolile, seçim yolile!

Fakat sahte ve cırlak bir muhalefetin moda olduğu bir tarih anında öteki Fuad Köprülüye aynı suali sorunuz, şu cevabı verecektir:

— Tayin yolile, tayin yolile!

Bu bir sürü Fuad Köprülü'den her biri günün modasına göre aldıkları rol sırasile karşımıza çıkarlar. Aralarında müşterek olan şey yalnız isimden ibarettir.

Bütün bu Fuad Köprülüler arasında, saygıya lâyık bir tanesini tanırım; İstanbul Darülfünununda Türkiyat Enstitüsünü kuran ve bu menlekte Türkiye'nin temellerini atan Fuad Köprülü. Onun adı Türk kültürünün şeref tarihine geçecektir. Öteki Fuad Köprülülerin hepsi, kozmopolit cereyanların emrinde, türkçü ve türkoloğ Fuad Köprülü'nün eserini yıkmaya çahşan düşmanlardır.

Kars Milletvekili

Tarihin acı şakasına bakınız: Bu Fuad Köprülü'lerden biri Kars Milletvekilidir. Sovyetlerin anayurdundan koparmak istedikleri Kars! Amerika Ermenilerinin Sovyet Ermenistanına katmak istedikleri Kars! Ve onun Milletvekili de Tan - Vatan cephesinin sözcülerinden Fuad Köprülü! Rus dostu Tan ve Ermeni dostu Vatan gazetelerinin müşteri cephesine katılan Fuad Köprülü!

Göç başladı

Göç başladı. Artık caddelerde iki sıska beygirin çektiği yük arabaları üstünde dağ gibi yüklenen küplerin, çocuk arabalarının; içi bayanın tuvalet eşyasile dolu gaz tenekelerinin bir ucu pırlamış ve

sarkmış denkerlerin, bir ayağı sipsivü dışarı fırlamış karyoların, velhasıl Beyoğlu mağazalarından gelip Bitpazarına gidiyormuş gibi şehirden köye yeni gidip eski dönen ev eşyasının geçit resimlerini seyredeceğiz.

Bu dönüş her senekinden daha hazindir. Yazlığa gidenler her se-

nedekinden daha fazla hava parası verdiler. Aldıkları da bir cehennem havasından başka bir şey olmadı. Bu yaz mevsimi her iki manasile de cehennem olduktan sonra, tam ha-

valar biraz tatlılar okullar açılmağa başladığı için şehre dön-

Server BEDİ

mek çok hazin. Asıl bu mevsimde şehirden köye taşınmak lâzım gelirdi. Bu sene İstanbulluların sayfiyede geçirdikleri hayata «yazlık» değil, «yazık» demeli.

Bir buhran

Yazlık derken hatırıma bir tellâhın anlattığı hikâye geldi:

Geçen ilkbaharda, Büyükadana maruf tellâhlarından birine karı koca oldukları zannını veren genç bir kadınla erkek, üç dört odalı bir ev kiralamak için müracaat ederler.

Tellâl onları birkaç yere götürür.

Son gittikleri ev iki katlıdır. Alt katta ev sahibi oturmaktadır. Üst katı gezerler. Aşağıya inip pazarlığa oturulunca, kadın:

— Ben mutfakçı iyice görmedim, der.

Karı koca tekrar yukarı kata çıkarlar. Tellâl ve ev sahibi aşağı-

la beklerler

Beş on dakika, yani bir mutfak tetkiki için lâzım gelen zaman geçer; on beş yirmi dakika, yani bir kat tetkiki için lâzım gelen zaman da geçer; yarım saat, yani bir konak tetkiki için lâzım gelen zaman da geçince ev sahibi tellâl yukarı kata çıkarlar, mutfakta, sofada ve iki odada kimseyi bulamazlar. Üçüncü odaya gelince bakarlar ki kapı kilitlenmiş ve içeriden çifte kumruların kahkahaları gelmektedir.

Tellâl her şeyi anlar ve ümidin keserek aşağı kata gider.

Peşinden gelen ev sahibi safça bir kadındır:

— Gelseler de şu pazarlığı bitirsek, der.

Tellâl kadına hakikati biraz çitlatır:

— Onların maksadı ev tutmak değil!

Ve boşuna beklememek için alıp başını gider.

SERVER BEDİ

